

**ЯК МИ
ДОСЛІДЖУЄМО
ВІДКРИТІСТЬ
РОБОТИ
КОМІТЕТІВ**

ОПИС МЕТОДОЛОГІЇ
ГРОМАДЯНСЬКОЇ МЕРЕЖІ ОПОРА

ЯК МИ ДОСЛІДЖУЄМО ВІДКРИТІСТЬ РОБОТИ КОМІТЕТІВ

Опис методології
Громадянської мережі ОПОРА

З кінця 2013 року Фонд Східна Європа почав впроваджувати в Україні проект USAID (Агентство США з міжнародного розвитку) – Програму «РАДА: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво».

Головною метою Програми РАДА є сприяння становленню підзвітного, відповідального і демократичного представницького органу – Парламенту України.

Це видання здійснене завдяки підтримці американського народу, що була надана через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «РАДА: підзвітне, відповідальне, демократичне парламентське представництво».

Думки і твердження, висловлені в публікації, можуть не співпадати з позицією USAID та уряду США.

Електронну версію цього видання розміщено на веб-сайті Програми «РАДА: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво» – www.radaprogram.org

Автори:

Анатолій Бондарчук,
Андрій Савчук

Редактор:

Анна Бондар

Дизайн:

Вікторія Архипенко

© ОПОРА, 2018

ЗМІСТ

ЧОМУ РОЗПОЧАЛИ МОНІТОРИНГ	6
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	8
ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ	12
МОНІТОРИНГ ПІД ЧАС VIII СКЛИКАННЯ	14
УНІФІКОВАНА СТРУКТУРА КОМІТЕТІВ	20
ОЦІНКА МЕТОДОЛОГІЇ	22
ПРИКЛАД ПІДГОТОВЛЕНИХ ОПОРОЮ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ КОМІТЕТІВ	27
ВІДГУКИ ПРО НАШУ РОБОТУ	32
ПОДЯКИ	34

ЧОМУ РОЗПОЧАЛИ МОНІТОРИНГ

Громадянська мережа ОПОРА моніторить комітети Верховної Ради України в рамках Програми USAID РАДА, щоб зробити їхню діяльність більш прозорою та підзвітною, а також забезпечити доступ громадян до інформації про роботу та рішення цих структур. Адже саме парламентські комітети – місце, де народжуються, розглядаються та рекомендуються до розгляду парламентом закони. Тому надважливо, щоб громадяни розуміли, як і над чим працюють там депутати, які рішення приймаються, які закони розглядаються.

Ми розпочали моніторинг на початку 2013 року. У цей час тривав перший рік повноважень Верховної Ради України VII скликання. Тоді жодним нормативним документом не визначався перелік інформації, яка має оприлюднюватися на веб-сайтах комітетів. А 7 з 29 комітетів не мали власних сайтів, зокрема і профільний з цього питання Комітет з питань інформатизації та інформаційних технологій. Дані, які оприлюднювалися на сайтах комітетів, не були уніфікованими: комітети на власний розсуд вирішували, що оприлюднювати, а що – ні. Один комітет міг опублікувати анонс та порядок денний свого засідання, інші – ні. Це також і стосувалося протоколів засідань, з яких можна дізнатися про те, які питання виносилися на обговорення та які рішення в результаті розгляду було прийнято з того чи іншого законопроекту.

Ще однією суттєвою проблемою було те, що на засідання комітетів складно потрапити навіть акредитованим парламентським журналістам, не кажучи вже про представників громадськості. Особливо, наприклад, на Комітет з питань бюджету, який має вплив на розподіл бюджетних коштів. І якщо парламентські журналісти ще попри труднощі могли потрапити на засідання парламентського комітету, то в експертної спільноти та представників громадськості такої можливості взагалі не було.

Тому наша організація, з одного боку, запропонувала перелік інформації, яку доцільно оприлюднювати на сайтах комітетів (протоколи, стенограми та аудіозаписи засідань, висновки та рішення комітетів, інформацію про присутність депутатів на засіданнях комітету, стан розгляду законопроектів та ін.) і розпочала системно моніторити її оприлюднення, а з іншого — наполягала на забезпеченні вільного доступу представників ЗМІ на засідання комітетів. Для цього була розроблена спеціальна методологія. Окрім цього, ОПОРА готувала детальні рекомендації для комітетів щодо покращення якості їхньої роботи, стандартів прозорості та відкритості, проводила для працівників секретаріатів цих структур презентації методики, за якою здійснювалося дослідження.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологія дослідження включає 34 індикатори. При її формуванні було враховано Положення про веб-ресурси Верховної Ради України, затверджене Розпорядженням Голови Верховної Ради України № 699 від 19 травня 2015 року, де визначений перелік інформації, яка повинна оприлюднюватися на веб-сайтах комітетів. Інша частина індикаторів сформована на основі переліку інформації, яку, на думку Громадянської мережі ОПОРА, доцільно оприлюднювати на веб-сайтах комітетів.

Індикатори для сайтів комітетів, сформовані на основі Розпорядження Голови Верховної Ради України «Про веб-ресурси Верховної Ради України» № 699 від 19 травня 2015 року:

- Наявність інформації про склад і структуру Комітету, зокрема підкомітети.
- Розміщення інформації про діяльність Комітету (засідання Комітету, слухання, «круглі столи» та інші події в Комітеті).
- Оприлюднення проекту розкладу засідань Комітету, сформованого головою Комітету.
- Розміщення затвердженого на засіданні Комітету розкладу засідань Комітету на двотижневий термін.

- Наявність протоколів засідань Комітету.
- Вчасне оприлюднення протоколів засідань Комітету (розміщуються упродовж п'яти робочих днів після проведення засідання, а в разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, що містять понад 100 статей, пунктів – не пізніш як за два дні до розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України).
- Наявність стенограм засідань Комітетів.
- Вчасне оприлюднення стенограми засідань Комітету (розміщуються упродовж п'яти робочих днів після проведення засідання, а в разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, що містять понад 100 статей, пунктів – не пізніш як за два дні до розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України).
- Наявність аудіозаписів засідань Комітетів.
- Вчасне оприлюднення аудіозаписів засідання Комітету (розміщуються упродовж п'яти робочих днів після проведення засідання, а в разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, що містять понад 100 статей, пунктів, – не пізніш як за два дні до розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України).
- Протокол та стенограма слухання в Комітеті (розміщуються, як правило, упродовж 10 днів, але не пізніше 20 днів з дня проведення слухання).
- Оприлюднення інформації про законотворчу діяльність: законопроекти, що перебувають на розгляді в Комітеті і винесені на обговорення, та дані про стан розгляду законопроектів.
- Розміщення висновків, рішень, роз'яснень Комітету.
- Оприлюднення Плану роботи Комітету на поточну сесію.
- Розміщення звітів Комітету за попередні сесії.
- Наявність інформації щодо забезпечення взаємодії, зворотний зв'язок із Комітетом (електронна форма зворотного зв'язку з Комітетом).

- Фото- та аудіоматеріали, що висвітлюють діяльність Комітету, розміщуються в спеціально створеному розділі.

Індикатори, сформовані на основі інформації, яку, на думку Громадянської мережі ОПОРА, доцільно оприлюднювати на сайтах комітетів Верховної Ради України:

- Інтернет-трансляції засідань комітетів.
- Порядок реєстрації представників громадськості для участі у відкритих засіданнях комітетів.
- Порядок доступу (акредитації) представників ЗМІ на засідання комітетів та інших їхніх робочих органів.
- Нормативно-правові акти, які регламентують діяльність Комітету.
- Інформація про сферу відання Комітету та його підкомітетів.
- Контакти (телефон, електронна пошта) членів Комітету.
- Контакти (телефон, електронна пошта) працівників секретаріату Комітетів.
- Склад секретаріату Комітету.
- Повноваження секретаріату Комітету.
- Інформація про склад та результати роботи дорадчо-консультативних органів при Комітеті.
- Анонси засідань Комітету.
- Порядки денні анонсованих засідань Комітетів.
- Статистика відвідуваності депутатами засідань Комітету.
- Результати законопроектної роботи підкомітетів.
- На сайті створений розділ «Доступ до публічної інформації», де міститься перелік публічної інформації, форма запитів на публічну інформацію.
- Забезпечено можливість подати рекомендації до законопроектів

від громадян, інститутів громадянського суспільства та інших зацікавлених осіб.

- Посилання на сторінку в соціальних мережах.

За оприлюднення інформації по кожному індикатору комітет отримував **1 бал**, відсутність даних оцінювалася у **0 балів**, часткове висвітлення чи посилання на інший ресурс – **0,5 бала**.

За підсумками дослідження оприлюднювалися рейтинги прозорості комітетів (результат зазначався в балах та відсотках, а також фіксувалася динаміка зміни позиції в рейтингу в порівнянні з попереднім дослідженням).

ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ

Загалом Громадянська мережа ОПОРА протягом VII скликання Верховної Ради України здійснювала дослідження прозорості роботи парламентських комітетів з липня 2013 року по жовтень 2014 року. Цей період включає **декілька етапів** моніторингу. Перший тривав у період з липня по жовтень 2013 року. Тоді комітети показували у середньому на 7% більше суспільно важливих даних. Покращення показників переважно відбулося за рахунок анонсування заходів та оприлюднення порядку денного засідань комітетів. Вагомим кроком до забезпечення прозорості став запуск веб-сайту Комітету з питань інформатизації та інформаційних технологій. У цей період також була апробована методологія дослідження. На другому етапі, який тривав з жовтня 2013 року по січень 2014 року, парламентські комітети почали оприлюднювати на власних веб-сайтах у середньому на 10% більше суспільно-важливої інформації. Переважно збільшення відбулося за рахунок розміщення на сайтах окремих комітетів протоколів та стенограм засідань, інформації про дорадчо-консультативні органи при комітетах, анонсів та порядків денних засідань комітетів, а також правил акредитації представників ЗМІ на ці засідання. У жовтні Громадянська мережа ОПОРА підготувала та передала головам та членам комітетів рекомендації щодо підвищення рівня висвітлення інформації на веб-сайтах комітетів. Пропозиції враховували вимоги національного законодавства, міжнародні стандарти прозорості та демократичні практики оприлюднення публічних даних. Комітетам було запропоновано дотримуватися єдиних стандартів на-

повнення веб-сайтів та надано аргументований перелік необхідної до оприлюднення інформації. Особлива увага в рекомендаціях була приділена забезпеченню висвітлення даних, що стосуються законопроектної роботи народних обранців. Щоб якісно оцінити цю діяльність, необхідно володіти інформацією про: перелік законопроектів, з підготовки яких комітет визначено головним, та проектів, до яких комітет має подати пропозиції; розподіл законопроектів за підкомітетами; дати та стадії розгляду документів і рішень щодо них. Також у цей період запрацювали сайти Комітету з питань соціальної політики та праці, а також Комітету з питань фінансів і банківської діяльності.

Зважаючи на результати, які вдалося досягти під час першого та другого етапу моніторингу, можна припустити, що підготовлені Громадянською мережею ОПОРА рекомендації в комплексі з постійним громадським контролем роботи комітетів у цілому позитивно вплинули на рівень їх відкритості.

МОНІТОРИНГ ПІД ЧАС VIII СКЛИКАННЯ

У новому скликанні Верховної Ради, у листопаді 2014 року, наша організація продовжила моніторинг прозорості роботи парламентських комітетів. У парламенті практично одразу було зроблено кроки на шляху до визначення переліку інформації, яка має оприлюднюватися на веб-сайтах комітетів. 29 січня 2015 року спікер парламенту Володимир Гройсман підписав розпорядження №77 «Про деякі питання висвітлення діяльності комітетів Верховної Ради України та народних депутатів України».

Підписане розпорядження розширило перелік інформації про роботу парламентських комітетів, яка повинна оприлюднюватися на веб-сайті Верховної Ради. Тепер обов'язково на сайті парламенту має публікуватися:

- проект розкладу засідань комітету, складений головою відповідного Комітету (розміщується упродовж одного робочого дня після його складення);
- затверджений на засіданні Комітету розклад його засідань на двотижневий термін (розміщується впродовж одного робочого дня після його затвердження);
- зміни до розкладу засідань Комітету (розміщуються не пізніш як за

чотири дні до засідання в період між пленарними засіданнями Верховної Ради України і не пізніш як за двадцять чотири години в період, коли проводяться пленарні засідання);

- протокол і стенограма, а також аудіозапис засідання Комітету (розміщуються упродовж п'яти робочих днів з дня проведення відповідного засідання, у разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, які містять понад 100 статей, пунктів — не пізніш як за два дні до дня розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України);
- прийняті Комітетом акти (розміщуються упродовж трьох робочих днів з дня їх підписання);
- протокол та стенограма слухання в Комітеті (розміщуються впродовж, як правило, десяти, але не пізніше двадцяти днів з дня проведення слухання).

Відповідним розпорядженням були внесені зміни до Положення про веб-сайт Верховної Ради України в глобальній інформаційній мережі Інтернет. У розпорядженні йшлося, що воно приймається з метою забезпечення відкритості інформації про діяльність комітетів Верховної Ради та на період внесення змін до ряду законодавчих актів, зокрема ЗУ «Про комітети Верховної Ради України».

Нове розпорядження було прийнято в травні 2015 року, ним було затверджено положення про веб-ресурси Верховної Ради України. Воно значно розширило перелік інформації, яка має публікуватися на сайтах комітетів, а не як в попередньому документі — на сайті парламенту.

Розпорядження передбачає, що на сайтах комітетів, які мають бути типовими, повинні публікуватися:

- інформація про склад і структуру Комітету, секретаріат Комітету;
- інформація про діяльність Комітету (засідання Комітету, слухання, «круглі столи» та інші події в Комітеті);

- проект розкладу засідань Комітету, сформований головою Комітету (розміщується впродовж одного робочого дня);
- затверджений на засіданні Комітету розклад засідань Комітету на двотижневий термін (розміщується впродовж одного робочого дня);
- зміни до розкладу засідань Комітету (розміщуються не пізніш як за чотири дні до засідання в період між пленарними засіданнями Верховної Ради України і не пізніш як за 24 години – у пленарний період);
- протокол, стенограма та аудіозапис засідання Комітету (розміщуються упродовж п'яти робочих днів після проведення засідання, а в разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, що містять понад 100 статей, пунктів – не пізніш як за два дні до розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України);
- акти, прийняті Комітетом (розміщуються упродовж трьох робочих днів);
- протокол та стенограма слухання в Комітеті (розміщуються, як правило, упродовж 10 днів, але не пізніше 20 днів із дня проведення слухання);
- інформація про законотворчу діяльність: законопроекти, що перебувають на розгляді в комітеті та винесені на обговорення, стан розгляду законопроектів;
- висновки, рішення, роз'яснення, плани та звіти комітету;
- інформація щодо забезпечення взаємодії, зворотний зв'язок із комітетом;
- фото- та аудіоматеріали, що висвітлюють діяльність комітету.

Між тим, станом на березень 2015 року всі 27 комітетів створили власні веб-сайти. Для порівняння, за час роботи Верховної Ради України сьомого скликання 4 комітети взагалі не спромоглися створити власні сайти та фактично не оприлюднювали дані про свою роботу в Інтернеті.

Це Комітет з питань економічної політики, Комітет у закордонних справах, Комітет з питань охорони здоров'я та Комітет з питань транспорту і зв'язку.

Чергові **результати** дослідження прозорості та відкритості роботи комітетів Верховної Ради ОПОРА оприлюднила у листопаді 2015 року. Порівняно з попереднім дослідженням, середній показник прозорості роботи комітетів збільшився на 15% і становив тоді 47%. Збільшення показників прозорості роботи пов'язано з тим, що на сайтах комітетів почали краще оприлюднюватися протоколи, стенограми і аудіозаписи засідань, порядки денні та анонси засідань, а також усі комітети створили власні веб-сторінки.

11 березня 2016 року представники Громадянської мережі ОПОРА зустрілися із Головою Верховної Ради України Володимиром Гройсманом. За підсумками зустрічі було досягнуто домовленості, що ОПОРА надасть свої пропозиції, зокрема перелік даних, які доцільно оприлюднювати на веб-сайтах комітетів. Ця інформація мала бути затверджена окремим Розпорядженням. Проте через обрання у квітні 2016 Володимира Гройсмана на посаду Прем'єр-міністра дані домовленості не були реалізовані повною мірою.

Також під час зустрічі ОПОРА презентувала **дослідження** шляхів підвищення прозорості роботи комітетів, зокрема в частині оприлюднення ними інформації про свою діяльність на власних офіційних сайтах. У документі були виокремлені ключові проблеми в роботі комітетів, проаналізований поточний стан справ та запропонований потенційний варіант їх рішення. Дослідження також враховує рекомендації, які містяться в Плані дій з реалізації Декларації відкритості парламенту.

Після зустрічі ми продовжили моніторинг та на прохання комітетів готували детальні рекомендації щодо покращення якості їхньої роботи, стандартів прозорості й відкритості. 8 з 27 комітетів системно зверталися до ОПОРИ щодо цього питання.

Найбільш актуальне дослідження ОПОРА оприлюднила в лютому 2018 року. Відповідно до його результатів, середній показник прозорості роботи комітетів становив 57%, тобто покращився на 10% у порівнянні з результатами, які були в листопаді 2015 року, і на 25% більше, ніж на початку моніторингу. Збільшення показників пов'язане з тим, що на сайтах комітетів почали публікуватися плани роботи комітету на поточну сесію, звіти за попередні сесії, розклад засідань комітету; інформація про участь депутатів у засіданнях, порядок доступу на засідання для представників ЗМІ та громадськості; законопроекти, що перебувають на розгляді комітету; форма зворотного зв'язку та інші важливі дані.

Окрім цього, ОПОРА розміщує у відкритому доступі узагальнену таблицю оцінок по всіх індикаторах для кожного комітету. Її можна переглянути за цим посиланням: <https://goo.gl/rCyDHP>.

УНІФІКОВАНА СТРУКТУРА КОМІТЕТІВ

У лютому 2017 року за підсумками зустрічі з Головою Верховної Ради України Андрієм Парубієм ОПОРА на прохання відділу реформування Верховної Ради України розробила рекомендації щодо структури сайтів комітетів для того, щоб привести їх до єдиного стандарту. Майже всі пропозиції були враховані. Станом на липень 2018 року на нові сайти з уніфікованою структурою перейшли всі 27 комітетів.

Укр МАГА САЙТУ RSS FACEBOOK YouTube

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

Про Комітет Діяльність Комітету Законопроектна робота Міжнародна діяльність Інформаційні ресурси Контакти

ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ

- Календарний план проведення засідань Комітету
- Розклад засідань Комітету
- Порядки денні
- Протоколи
- Стенограми
- Аудио записи
- Відстранистія засідань
- Відвідування народними депутатами засідання Комітету

ПОДІЇ В КОМІТЕТІ

- Форуми
- Зустріні
- Круглі столи
- Конференції
- Робочі групи
- СЛУХАННЯ
- Комітетські слухання
- Парламентські слухання

ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

- Документи

04 липня 2018

Засідання Комітету 4 липня 2018 року о 15:00 год. за адресою м. Київ, вул. Садова, 3а, кім. 416 (зала засідань)

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

[докладніше...](#)

21 червня 2018

Засідання Комітету 20 червня 2018 року о 15:00 год. за адресою м. Київ, вул. Садова, 3а, кім. 416 (зала засідань)

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

[докладніше...](#)

[До розділу](#)

Новини [Перейти до розділу](#)

23 липня 10:00

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування впродовж восьмої сесії Верховної Ради України VIII скликання надавав постійну увагу розгляду звернень громадян, юридичних осіб, органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб, депутатів місцевих рад, що надходили на його адресу

[докладніше](#)

20 липня 10:43

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування впродовж восьмої сесії Верховної Ради України VIII скликання значну увагу надавав виконанню контрольної функції, розглянувши на своїх засіданнях за цей період 18 питань відповідної спрямованості.

[докладніше](#)

Скрін офіційного сайту Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

ОЦІНКА МЕТОДОЛОГІЇ

Протягом всього етапу моніторингу Громадянська мережа ОПОРА проводила презентації власної методології дослідження задля працівників секретаріатів комітетів та народних депутатів. В одних випадках це були презентації, куди запрошувалися представники всіх комітетів, у інших – презентації для працівників одного комітету. Якщо в першому випадку ініціатором була ОПОРА, то у другому – працівники комітетів, які краще хотіли зрозуміти нашу методологію.

Під час презентацій з боку представників секретаріатів комітетів виникали пропозиції та зауваження до нашої методології. Тому ми попросили комплексно її оцінити. Для цього розробили спеціальну електронну форму оцінки кожного індикатора методології та попросили заповнити її працівникам секретаріатів.

Форма складалася з трьох блоків: загальна оцінка методології, оцінка індикаторів, а також рекомендації до методології. Питання, що стосувалися загальної оцінки та індикаторів, ми просили оцінити за 5-бальною шкалою, де 1 – абсолютно не важливий індикатор, 5 – дуже важливий. Останній блок був описовим, там можна було залишити загальні враження від дослідження, надати рекомендації та побажання до методології та дослідження в цілому.

Форму заповнили представники секретаріатів 12 з 27 комітетів, це становить 45% від їх загальної кількості.

Відповідно до результатів, усі працівники секретаріатів відповіли, що прозорість роботи комітетів варто оцінювати. Що стосується періодичності проведення дослідження, то 50% вважають, що його необхідно здійснювати раз на квартал, 25% – раз на півроку, 16,7% – раз на два місяці, 8,3% – за період сесії. Щодо користі результатів моніторингу ОПОРИ, то 50% працівників секретаріатів, які заповнили форму, зазначили, що такі результати для них дуже корисні, 41,7% – корисні, а ще для 8,3% – майже не корисні.

Індикатори в цілому були оцінені позитивно. Найбільш суперечні оцінки викликали три з них: «інтернет-трансляції засідань комітетів», «результати законопроектної роботи підкомітетів» та «оприлюднення затвердженого на засіданні комітету розкладу засідань комітету на двотижневий період». Інші індикатори працівники секретаріатів, які заповнили форму, в основному оцінили як дуже важливі та важливі.

№	Індикатори	Абсолютно не важливий	Не важливий	Середня важливість	Важливий	Дуже важливий
1	Інформація про склад і структуру комітету			8,3%	16,7%	75%
2	Інформація про діяльність комітету (засідання, слухання, «круглі столи» та інші події в комітеті)				25%	75%
3	Оприлюднення проекту розкладу засідань комітету, сформованого головою комітету		8,3%		16,7%	75%
4	Оприлюднення затвердженого на засіданні комітету розкладу засідань комітету на двотижневий термін	25%	8,3%	25%	8,3%	33,3%

5	Наявність протоколів засідань комітету				25%	75%
6	Вчасність оприлюднення протоколів			41,7%	16,7%	41,7%
7	Наявність стенограм засідань комітету				33,3%	66,7%
8	Вчасність оприлюднення стенограм			33,3%	33,3%	33,3%
9	Наявність аудіозаписів засідань комітету	8,3%		8,3%	41,7%	41,7%
10	Вчасність оприлюднення аудіозаписів	8,3%		25%	41,7%	25%
11	Розміщення протоколів та стенограм слухань у комітеті	8,3%	8,3%		16,7%	66,7%
12	Інформація про законотворчу діяльність: законопроекти, що перебувають на розгляді у комітеті та винесені на обговорення, стан розгляду законопроектів			8,3%	25%	66,7%
13	Оприлюднення висновків, рішень, роз'яснень комітету			8,3%	16,7%	75%
14	Оприлюднення плану роботи комітету			8,3%	8,3%	83,3%
15	Оприлюднення звітів про роботу комітету				41,7%	58,3%
16	Інформація щодо забезпечення взаємодії, зворотний зв'язок із комітетом (форма для зворотного зв'язку)	8,3%		33,3%	8,3%	50%

17	Розміщення фото- та аудіоматеріалів, що висвітлюють діяльність комітету (окремий розділ)		16,7%	16,7%	33,3%	33,3%
18	Інтернет-трансляції засідань комітетів	25%	8,3%	8,3%	16,7%	41,7%
19	Оприлюднення порядку реєстрації представників громадськості для участі у відкритих засіданнях комітетів	8,3%	8,3%	16,7%	25%	41,7%
20	Оприлюднення порядку (акредитації) представників ЗМІ на засідання комітетів та інших їхніх робочих органів	8,3%	8,3%	16,7%	25%	41,7%
21	Оприлюднення нормативно-правових актів, які регламентують діяльність комітетів	8,3%			25%	66,7%
22	Інформація про сферу відання комітету та його підкомітетів				16,7%	83,3%
23	Контакти (телефон, електронна пошта) членів комітетів				25%	75%
24	Контакти (телефон, електронна пошта) працівників секретаріату комітетів			16,7%	25%	58,3%
25	Інформація про склад та результати роботи дорадчо-консультативних органів при комітетах	25%		25%	33,3%	16,7%
26	Анонси засідань комітетів				25%	75%
27	Порядки денні анонсованих засідань комітетів			8,3%	8,3%	83,3%

28	Статистика відвідуваності депутатами засідань комітетів			8,3%	8,3%	83,3%
29	Результати законопроектної роботи підкомітетів	25%	8,3%	16,7%	33,3%	16,7%
30	Можливість подати рекомендації до законопроектів від громадян, інститутів громадянського суспільства та інших зацікавлених осіб	8,3%	16,7%		16,7%	58,3%
31	Наявність на сайті комітету розділу «Доступ до публічної інформації»	25%		25%	8,3%	41,7%
32	Склад секретаріату комітету			8,3%	25%	66,7%

ПРИКЛАД ПІДГОТОВЛЕНИХ ОПОРОЮ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ КОМІТЕТІВ

За час моніторингу ОПОРА підготувала більше 20 детальних рекомендацій для різних парламентських комітетів. Для прикладу наводимо текст однієї з них для Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин у жовтні 2016 року. На момент підготовки рекомендацій Комітет посідав 19 місце в рейтингу. Після того, як ми надіслали рекомендації і більшість з них були враховані, показники прозорості роботи Комітету суттєво підвищилися. За результатами наступного моніторингу Комітет посів 3 місце в загальному рейтингу і продемонстрував найкращий прогрес.

Голові Комітету Верховної Ради України
з питань прав людини, національних меншин і
міжнаціональних відносин
Немирі Григорію Михайловичу
Членам Комітету Верховної Ради України
з питань прав людини, національних меншин і
міжнаціональних відносин
Голови Правління
Всеукраїнської громадської організації
«Громадянська мережа «ОПОРА»
Айвазовської Ольги Павлівни
01103, м. Київ,
вул. Підвисоцького, буд. 10/10, оф. 3

ЗВЕРНЕННЯ

Забезпечення прозорості діяльності органів публічної влади є одним із ключових викликів, що постають перед українським суспільством на шляху до впровадження демократичних практик державного управління та становлення європейських норм політичної культури. Важливу роль, в контексті загальної прозорості органів публічної влади, відіграє належне оприлюднення інформації про діяльність комітетів Верховної Ради України, на які покладено законопроектну та контрольну функції.

Аналіз статистичної інформації свідчить, що оптимальним майданчиком для інформування населення про роботу органів влади є мережа Інтернет. Зокрема, згідно з останніми дослідженнями, проведеними компанією Geti.us, кількість українських користувачів Інтернету в жовтні 2015 року сягнула 20,1 млн осіб (у 2012 році місячна аудиторія українського Інтернет-простору склала близько 15 млн громадян). При цьому в Інтернет з комп'ютера або ноутбука заходять 18,3 мільйона українців, з мобільного телефону або/і смартфона — 5,1 млн, а з планшету — 1,8 млн.

Громадянська мережа ОПОРА у грудні 2014 року — травні 2016 року здійснювала моніторинг роботи парламентських комітетів. Зокрема, ОПОРА розробила спеціальну методологію, яка складається з 34 індикаторів, та склала рейтинг прозорості роботи парламентських

комітетів. При їх формуванні було враховане Положення про веб-ресурси Верховної Ради України, затверджене Розпорядженням Голови Верховної Ради України № 699 від 19 травня 2015 року, де визначений перелік інформації, яка повинна оприлюднюватися на сайтах комітетів. Інша частина індикаторів сформована на основі переліку інформації, яку, на думку Громадянської мережі ОПОРА, доцільно оприлюднювати на веб-сайтах комітетів.

За оприлюднення інформації по кожному індикатору веб-сайт отримував 1 бал, відсутність даних оцінювалася у 0 балів, часткове висвітлення чи посилання на інший ресурс — 0,5 балів.

Відповідно до результатів дослідження більшість комітетів оприлюднюють менше половини інформації, котра має розміщуватися на їхніх сайтах. Так, лише 9 комітетів розміщують на своїх веб-ресурсах більше 50% інформації, яка має розміщуватися на сайтах, ще 18 комітетів — менше 50%. За підсумками дослідження, Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин отримав 13 балів (38%) та посів 19 місце за рейтингом прозорості серед 27 комітетів Верховної Ради України.

Зокрема, на сайті Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (<http://kompravlud.rada.gov.ua>) забезпечено оприлюднення (отримано по 1 балу):

- Інформації про склад і структуру Комітету та його підкомітетів.
- Інформації про діяльність Комітету (засідання, слухання, «круглі столи» та інші події в Комітеті).
- Протоколів засідань Комітету.
- Вчасне оприлюднення протоколів засідань Комітету.
- Стенограм засідань Комітету.
- Аудіозаписів засідань Комітету.
- Нормативно-правових актів, які регламентують діяльність Комітету.
- Контактів (телефон, електронна пошта) працівників секретаріату Комітету.
- Анонсів засідань Комітету.
- Порядків денних анонсованих засідань Комітету.
- Статистики відвідуваності депутатами засідань Комітету.
- Інформації про склад секретаріату Комітету.

Не в повній мірі на веб-сайті Комітету забезпечено оприлюднення (отримано по 0,5 балів):

- Інформації про склад і структуру Комітету (є інформація про персональний склад Комітету, але відсутня інформація про склад підкомітетів).
- Протоколів та стенограм слухання в Комітеті (є стенограми, але відсутні протоколи).

- Інформації про законотворчу діяльність: законопроекти, що перебувають на розгляді у Комітеті й винесені на обговорення, та інформації про стан розгляду законопроектів (відсутня інформація про стан розгляду законопроектів).
- Інформації про сферу відання Комітету та його підкомітетів (є інформація про сферу відання Комітету, але відсутня інформація про сферу відання підкомітетів).

Зважаючи на результати дослідження, проведеного Громадянською мережею ОПОРА, а також суспільну значимість піднятого питання, звертаємося до Вас з проханням вжити до 1 листопада 2016 року заходи із оприлюднення суспільно-важливої інформації на веб-сайті Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин, зокрема забезпечити:

- Оприлюднення проекту розкладу засідань Комітету, сформованого головою Комітету.
- Оприлюднення затвердженого на засіданні Комітету розкладу засідань Комітету на двотижневий термін.
- Вчасне оприлюднення стенограми засідань Комітету (упродовж п'яти робочих днів після проведення засідання, а в разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, що містять понад 100 статей, пунктів, – не пізніш як за два дні до розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України).
- Вчасне оприлюднення аудіозаписів засідання Комітету (упродовж п'яти робочих днів після проведення засідання, а в разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, що містять понад 100 статей, пунктів – не пізніш як за два дні до розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України).
- Оприлюднення всіх актів (висновки, рішення, рекомендації), прийнятих Комітетом, в окремому розділі на веб-сайті Комітету.
- Розміщення на сайті протоколів та стенограм слухання в Комітеті (упродовж 10 днів, але не пізніше 20 днів з дня проведення слухання).
- Оприлюднення на сайті інформації про законотворчу діяльність: законопроекти, що перебувають на розгляді у Комітеті і винесені на обговорення, та інформації про стан розгляду законопроектів. На думку Громадянської мережі ОПОРА, інформація про стан розгляду законопроектів має містити номер та дату реєстрації законопроекту, назву законопроекту, перелік авторів, дату засідання Комітету, номер протоколу та номер питання, яке стосується розгляду даного законопроекту, короткі висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, а також короткий зміст прийнятого рішення Комітетом та електронний документ з повним текстом рішення.

- Оприлюднення на сайті плану роботи Комітету на поточну сесію та звіту Комітету за попередні сесії.
- Розміщення на веб-сайті інформації щодо забезпечення взаємодії, зворотний зв'язок із Комітетом (електронна форма зворотного зв'язку з Комітетом).
- Розміщення в окремому розділі на веб-сайті Комітету фото- та аудіоматеріалів, що висвітлюють діяльність Комітету.
- Оприлюднення інформації про склад підкомітетів.
- Ведення інтернет-трансляції засідань Комітету та оприлюднення відеоархіву засідань на веб-сайті Комітету.
- Оприлюднення інформації про порядок реєстрації представників громадськості для участі у відкритих засіданнях Комітету.
- Оприлюднення інформації про порядок доступу (акредитації) представників ЗМІ на засідання Комітету та інших його робочих органів.
- Розміщення інформації про сферу відання підкомітетів Комітету.
- Оприлюднення інформації про повноваження секретаріату Комітету.
- Оприлюднення інформації про результати роботи дорадчо-консультативних органів, створених при Комітеті.
- Розміщення інформації про результати законопроектної роботи підкомітетів.
- Створення на сайті розділу «Доступ до публічної інформації», де міститиметься перелік публічної інформації, форма запитів на публічну інформацію.
- Можливість за допомогою веб-сайту Комітету подати рекомендації до законопроектів від громадян, інститутів громадянського суспільства та інших зацікавлених осіб.

Просимо письмово повідомити про результати розгляду звернення та про суть прийнятого рішення у строк, передбачений ЗУ «Про звернення громадян».

З повагою

Голова Правління

Всеукраїнської громадської організації

«Громадянська мережа «ОПОРА»

Ольга Айвазовська

ВІДГУКИ ПРО НАШУ РОБОТУ

«Черговий рейтинг прозорості, де наш комітет другий, і перший за динамікою в плані прозорості і звітності. Колеги з комітету, ви — справжня команда. Звідси і наші результати в ефективності — тобто прийняті закони по захисту і розвитку інформпростору. Ми разом творимо зміни. І це точно вартісний результат. PS. Дякую **ОПОРА** за їх завжди об'єктивну роботу», — написала у себе на сторінці у Facebook **голова Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Вікторія Сюмар** після того, як **ОПОРА** оприлюднила результати свого дослідження в лютому 2018 року.

«УРА!!! Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування вже третій рік поспіль займає перше місце за рівнем прозорості та публічності серед комітетів Парламенту!!! Громадянська мережа ОПОРА здійснила моніторинг роботи комітетів Верховної Ради України і оцінила 27 комітетів, порівнявши наскільки змінився рівень прозорості їх роботи. Серед можливих 34 балів Комітет отримав 30!!! Загалом, за даними ОПОРИ, спостерігається позитивна тенденція щодо оприлюднення на офіційних веб-сайтах інформації для більш відкритої роботи комітетів. Лише кропітка праця, професіоналізм та відданість справі дозволяють третій рік поспіль досягати таких результатів. Наступний крок для Комітету та його секретаріату – отримати всі 34 бали !!!» – прокоментувала у себе на сторінці у Facebook керівниця секретаріату Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Анжела Малюга після оприлюднених ОПОРОЮ в лютому 2018 року результатів моніторингу.

ПОДЯКИ

Командна Громадянської мережі ОПОРА висловлює велику подяку колегам-аналітикам, яким належить ідея розробки методології моніторингу та які у різний період займалися дослідженням прозорості й відкритості роботи комітетів, все ретельно описували й інтерпретували. Зокрема Роману Мартину, Юрію Мочаєву, Андрію Токарському, Андрію Савчуку та Анатолію Бондарчуку. Також медійникам і редактору, котрі завжди намагалися зробити складні тексти більш знаними, доступними і зрозумілими, не змінюючи їх змісту. Окрема подяка Олені Рибій, під керівництвом якої ми успішно розпочали цей моніторинг.

